

*Слово прощання***ЯСКРАВЕ ЖИТТЯ ПРИПИНИЛОСЯ**

16 лютого 2013 року. Цей день виявився сумним для усього співтовариства вчених-економістів України. Саме цього дня перестало битися полум'яне серце великого вченого, видатного організатора науки, фундатора відомої наукової школи, вихователя цілої плеяди знаних науковців, доктора економічних наук, професора, Заслуженого діяча науки і техніки України Володимира Васильовича Онікієнка.

Є люди, зі смертю яких відходить ціла епоха. Саме це можна сказати про Володимира Васильовича. Усі, хто знав професора Онікієнка, глибоко поважали його за наполегливість, послідовність, повагу до оточуючих і непересічні людські якості.

Майбутній видатний український вчений народився 17 квітня 1923 року в м. Краснодарі. В.В. Онікієнко – ветеран Великої Вітчизняної війни, визнанням його бойових заслуг стала низка державних нагород, серед яких орден Великої Вітчизняної війни I ступеня, орден Б.Хмельницького III ступеня, медаль «За відвагу».

Після війни В.В. Онікієнко навчався у Воронежському державному університеті, який закінчив у 1949 р. Відтоді і почалася наукова діяльність В.В. Онікієнка, вже через три роки, в 1952 р. він захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата наук в Інституті географії Академії наук СРСР. До 1961 р. працював на педагогічній роботі в Чернівецькому державному університеті на посаді завідувача кафедри економічної географії. За ініціативи В.В. Онікієнка та його активної участі в університеті було створено проблемну науково-дослідну лабораторію, яку він очолював, і яка займалася дослідженнями проблем розвитку продуктивних сил та сфери прикладання праці Карпатських областей України.

У 1961 р. В.В. Онікієнко створює у системі НДІ Держплану перший в Україні відділ трудових ресурсів і очолює його. Цей відділ став одним з перших у післявоєнній Україні науковим колективом, що досліджував соціально-демографічні проблеми. Згодом на його основі було створено відділ регіональних проблем зайнятості і ринку праці у Раді з вивчення продуктивних сил України НАН України.

У 1991–1997 рр. В.В. Онікієнко працював заступником директора з наукової роботи НЦЗРП НАН України і Мінпраці України, згодом повернувся до Ради з вивчення продуктивних сил України НАН України. У тому, що стало можливим відродження Інституту демографії та соціальних досліджень ім. М.В.Птухи НАН України, є величезна заслуга Володимира Васильовича. До останніх днів свого життя він брав активну участь у науковій діяльності Інституту.

Важко переоцінити внесок В.В. Онікієнка у відродження демографічної науки в Україні, яка перебувала в занепаді після репресій щодо вчених-демографів у кінці 1930-х рр. Завдяки його ентузіазму, працелюбності, наполегливості, невичерпній енергії, сумлінню, принциповості було розпочато демографічні дослідження в Раді по вивченню продуктивних сил, що дало можливість підняти на якісно новий рівень вітчизняну демографічну науку. Протягом 1960–1980-х рр. під керівництвом В.В. Онікієнка та за його безпосередньої участі були розроблені методологічні і методичні засади комплексного дослідження регіонально-галузевих проблем зайнятості і використання трудового потенціалу, розроблено баланси трудових ресурсів 365 міст України та варіантні територіальні демографічні прогнози з використанням ЕОМ. Вперше в Україні було здійснено комплексне дослідження міграційних процесів, що дало поштовх для становлення вітчизняної науки про міграцію. Професорові Онікієнку В.В. належить ідея керівництва і розробка разом з його учнями методико-методологічної бази регіональних комплексних соціально-економічних програм підвищення ефективності використання трудових ресурсів „Праця”, що стала прообразом Державної та регіональних Програм зайнятості населення, які почали розробляти з 1991 року.

Онікієнко В.В. був засновником провідної в Україні наукової школи з проблем народонаселення, зайнятості та ринку праці, яка широко відома в Україні та за її межами. Він підготував 12 докторів економічних наук, серед них такі відомі вчені, як Е.М. Лібанова, В.П. Онищенко, С.І. Бандур, М.В. Шаленко, І.Л. Петрова, Г.І. Купалова, О.А. Грішнова, І.С. Кравченко та інші.

Онікієнко В.В. є автором понад 250 наукових праць, у т.ч. 14 монографій. В усіх, хто його знав, викликав захоплення талант професора Онікієнка як організатора наукових досліджень. Систематичне видання наукових публікацій, що здійснювалося за його безпосереднього керівництва і організаційної підтримки, – важливий фактор становлення вітчизняної науки, запорука її подальшого розвитку.

В.В. Онікієнко завжди брав активну участь у науково-громадському житті. Він був відповідальним редактором Міжвідомчого наукового збірника „Зайнятість і ринок праці” НАН України і Міністерства праці та соціальної політики України, заступником голови редакційної колегії науково-економічного та соціально-політичного журналу „Демографія та соціальна економіка” ІДСД НАН України, членом редакційних колегій ряду наукових журналів, членом спеціалізованих вчених рад по захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук. За значний вклад у розвиток української економічної науки В.В. Онікієнка нагороджено орденом «За заслуги» III ступеня, відзначено численними почесними грамотами.

Високий професіоналізм та високі людські якості – щедрість душі, співчутливе ставлення до оточуючих, готовність завжди допомогти у вирішенні будь-якої проблеми здобули Володимиру Васильовичу заслужену повагу серед колег і учнів.

Ми завжди будемо пам'ятати В.В. Онікієнка як справжнього професіонала своєї справи, блискучого дослідника-організатора, прекрасну людину. Інститут демографії та соціальних досліджень імені М.В.Птухи НАН України без сумніву може пишатися, що в його лавах працював такий талановитий вчений.

*Колектив Інституту демографії та соціальних
досліджень імені М.В. Птухи НАН України
Редколегія і редакція наукового журналу
«Демографія та соціальна економіка»*